

Κόσσοβο

ουρανός

....Οι μεγάλες δυνάμεις ακολουθούν με ψυχρή λογική δύο στόχους: α) να δίνουν ανθρωπιστική βοήθεια σε βαθμό ικανοποιητικό ώστε να καθησυχάζεται η κοινή γνώμη στις δυτικές δημοκρατίες, β) να τροφοδοτούν τους διωκόμενους πληθυσμούς μέχρις ότου γίνουν πρόσφυγες - ή πτώματα...

Πόσο μικρή, ή πόσο μεγάλη είναι η αλήθεια, και πόσο φαρδιά τρύπα χρειάζεται για να περάσει; Φτάνει το άνοιγμα της καμμένης στέγης μιας αγροικίας στο Γιού-νικ, στο Κοσσυφοπέδιο;

Και πόσο "γυμνή" μπορεί να παρουσιαστεί, ώστε να μην την οικτίζουν οι καλοντυμένοι και οι χορτάτοι, να μην την λυπηθεί το κοινό και οι αρτζέντηδες του ανθρωπισμού;

Τα λόγια στο εξώφυλλο γράφτηκαν το καλοκαίρι του '92, στους "Τάιμς της Νέας Υόρκης", από κάποιον (άγνωστο σε μας) Λέσλι Γκελμ. Αφορούσαν την Βοσνία.

Αν δεν είχε γίνει η γενοκτονία στη Βοσνία, από τα χέρια των σερβοφασιστών και με την υψηλή (και διακριτική) εποπτεία όλου του πολιτισμένου κόσμου, αν δεν είχαν δολοφονηθεί μέσα σε 3 χρόνια πάνω από 250.000 Βόσνιοι (στην συντριπτική τους πλειοψηφία άμαχοι - άμαχες), αν εκατομμύρια άλλοι δεν είχαν εξεθλιωθεί, παγιδευτεί, πολιορκηθεί ή απλά ξενητευτεί, τότε η "τύχη" των Κοσσοβάρων μπορεί και να έμοιαζε με "γρίφο".

Μα η Βοσνία υπάρχει, εκεί, μια τεράστια πληγή. Η Βοσνία υπάρχει, εκεί, σπαρμένη ομαδικούς τάφους και δάκρυα. Κατά συνέπεια όλος ο πολιτισμένος κόσμος, με τα μήνιά του, τους "θεωρητικούς" του, με τους στρατηγούς και τους παπάδες του, τους πολιτικούς και τους επενδυτές του, κάνει ό,τι μπορεί για να ξεχαστεί η Βοσνία: έτσι ώστε το Κοσσυφοπέδιο να προβάλλεται σαν ένα "καινούργιο πρόβλημα", ένα "πρόβλημα" που σηκώνει την μία ή την άλλη "λύση", την μία ή την άλλη "συμμαχία", την μία ή την άλλη "ηθική", "πολιτική", "ανάλυση", "πρόταση"...

Αλλά το Κοσσυφοπέδιο είναι επίσης εκεί. Σπαρμένο με τάφους και δάκρυα.

Οι έλληνες για παράδειγμα, επειδή έχουν ξεχάσει την Βοσνία, πουλάνε τσάμπα αντιιμπεριαλισμό και αντιαμερικανισμό, τόσο όσο χρειάζεται για να φρεσκάρουν την συμπάθειά τους στον ομόθρησκο και φίλο Μιλόσεβιτς. Ή, στον *σέρβικο λαό* - για τον οποίο ξέρουν τόσα α-κριβώς επιτρέπει να γίνονται γνωστά ο δικτάτορας, και οι σύμμαχοί του δημοσιογράφος.

Από την (επιφανειακά) αντίθετη μεριά πολλοί δυτικοί, πάλι επειδή κατάφεραν να ξεχάσουν την Βοσνία, παριστάνουν πως εκπλήσσονται που οι αμερικανο-νατοϊκοί βομβαρδισμοί ταιριάζουν τόσο καλά και βοηθούν τόσο πολύ την *εθνική εκκαθάριση του Κοσσυφοπεδίου* - την οποία, υποτίθεται, θα εμποδίζαν. *Εθνική εκκαθάριση* την οποία παρακολουθούν εδώ και μήνες ή χρόνια, ζητώντας (στην "ανθρωπιστικότερη" των περιπτώσεων) από τους δυτικούς στρατούς να την εμποδίσουν - **σα να υπάρχει, ή να υπήρξε ποτέ, στρατιωτική μηχανή οποιασδήποτε κρατικής προέλευσης που να είναι ανθρωπίνη.**

Είτε κάποιος ξεπλένουν τον εθνικό τους милитарισμό βαφτίζοντάς τον "απόστολο της ειρήνης", είτε άλλοι ξεπλένουν τον εθνικό τους κανιβαλισμό μέσα από δωρεάν "αντι-νατοϊσμούς", η ψυχρή λογική όχι μόνο των αρχόντων των μεγάλων δυνάμεων αλλά και των υπηκόων τους είναι η ίδια στο Κοσσυφοπέδιο, όπως και στη Βοσνία: **ας γεμίσει πρόσφυγες, ή πτώματα.**

Οι έλληνες παριστάνουν πως "ανακάλυψαν" τους Κοσσοβάρους τώρα, εν έτει 1999, και μάλιστα από σπόντα: αν δεν ήταν τα F - 16 και ο υπόλοιπος εξοπλισμός της πλανητομπατσαρίας, οι φιλάνθρωπες μύτες δεν θα μύριζαν αίμα. Τώρα πάλι, που η γενοκτονία έχει επιταχυνθεί, οι Κοσσοβάροι είναι - στην καλύτερη γι' αυτούς περίπτωση - μια "ανθρωπιστική τραγωδία". Περίπου κάτι σαν το αποτέλεσμα ενός καταστροφικού σεισμού, ή μιας πλημμύρας....

Και πάλι, για τους έλληνες, αυτή η "τραγωδία" πρέπει να σταματήσει κάπου στον παράλληλο του αλβανικού Ελμπασάν. Και να μην κατέβει νοτιότερα. Όχι μόνο επειδή αυτές οι χιλιάδες των φυγάδων, των εξόριστων, θα λερώσουν με τις σκόνες των βαλκανικών βουνών που μαζεύουν στα ρούχα και στα παπούτσια τους κήπους και τα χαλιά των ελλήνων. Αλλά και επειδή θα *"αλλοιώσουν την δημογραφική σύνθεση της β. Ηπείρου"* - η οποία, όπως όλοι υποστηρίζουν, *"είναι ελληνική"*.

Στην τελική, για να το πούμε ωμά όπως ακριβώς το σκέφτεται ο μέσος ειρηνιστής και φιλάνθρωπος έλληνας, οι Κοσσοβάροι πρέπει να πιάσουν ζωντανοί τόσο τόπο όσο θα έπιαναν νεκροί: να είναι ευχαριστημένοι που τρώνε την ελληνική (και όχι μόνο....) "ανθρωπιστι-

Κόσσοβο

κή βοήθεια" - τα ληγμένα δηλαδή των πετυχημένων βιομηχανιών της χώρας· να είναι ευχαριστημένοι που θα ζήσουν σε "υποδειγματικούς" καταυλισμούς από κοντέινερ, σαν σάρκινα εμπορεύματα που περιμένουν τον δουλέμπορο να εκτιμήσει την αξία τους και να τα εκτελωνίσει για κάποια κοντινή ή μακρινή αγορά εργασίας· και να μην ξεχνάνε την κατάρα που κουβαλούν: ότι είναι μουσουλμάνοι, αλβανοί, ή και τα δύο.

Έναντι του όποιου ανθρωπισμού οι χιλιάδες Κοσσοβάροι φυγάδες έχουν και μια ακόμη υποχρέωση, απέναντι σε όλον τον πολιτισμένο κόσμο: να μην θολώνουν το τοπίο των πολιτικών, ιδεολογικών, στρατιωτικών και άλλων ρυθμίσεων που προωθούνται για το καλό τους.

Ειδικά από τη μεριά των ελλήνων αυτό το τοπίο είναι κάτι παραπάνω από ξεκάθαρο: αν υπάρχουν "θύτες" και "θύματα" εκεί (και φυσικά υπάρχουν) είναι ως εξής: θύτες είναι οι αμερικανονατοϊκοί καραβανόμαπατοι, και θύμα ο σέρβικος λαός, οι ηγέτες του, η οικονομία του, κλπ. Τελεία και παύλα.

αγωνία

Στις 8 Αυγούστου του 1992, πριν εξίμισυ σχεδόν χρόνια, όταν η εθνική εκκαθάριση της Βοσνίας από τους σέρβους χασάπηδες είχε ξεκινήσει πηγαίνοντας από το καλό στο καλύτερο (στρατόπεδα συγκέντρωσης, μαζικές εκτελέσεις, συστηματικοί βιασμοί), τότε που οι έλληνες είχαν στο μυαλό τους το τί (παρόμοιο...) θα πρέπει να κάνουν στους "γυφτοσκοπιανούς", το σέρβικο κοινοβούλιο ψήφισε ένα πρόγραμμα για τον εποικισμό του Κοσσυφοπεδίου με την εγκατάσταση σ' αυτό

Σέρβων Και Μαυροβούνιων. Προέβλεπε μάλιστα και την χρηματοδότηση του προγράμματος από έκτακτη παρακράτηση του 3% των εισοδημάτων των γεωργών και των ιδιωτών εμπόρων.

Αυτή ήταν μια κορυφαία "απόφαση" σε μια αλυσίδα πράξεων που έτρεχαν ήδη μια δεκαετία στο Κοσσυφοπέδιο. Μια αλυσίδα με έναν και μοναδικό σκοπό: **να βγούν τα 2.000.000 κατοίκων του Κοσσυφοπεδίου στην παρανομία.**

Ας προσέξει κάποιος:

- Σε αυτήν τη γιουγκοσλαβική (ακόμα, τότε...) περιφέρεια με ανεργία γύρω στο 50% ανάμεσα στο 1990 και στο 1992 απολύθηκαν περισσότεροι από 100.000 μισθωτοί, όλοι αλβανοί - δηλαδή σχεδόν τα δύο τρίτα του συνόλου των μισθωτών του κατα βάση αγροτικού Κοσσυφοπεδίου.

- Από το 1982 έως το 1992 σχεδόν 800.000 άτομα (ο ένας στους δύο ενήλικους αλβανούς του Κοσσυφοπεδίου) ανακρίθηκε από την σερβική αστυνομία.

- Στο ίδιο διάστημα 52.000 απ' αυτούς κι αυτές βασανίστηκαν λιγότερο ή περισσότερο κατά την διάρκεια των ανακρίσεων.

- Πάνω από 30.000 καταδικάστηκαν σε διάφορες ποινές για "αποσχιστικές τάσεις": όπως για παράδειγμα ότι έκαναν με τα δάκτυλά τους το σήμα V (σήμα της νίκης), ότι κατείχαν κασσέτες με παραδοσιακή αλβανική μουσική, ή ότι διάβαζαν παράνομες εφη-

μερίδες.

- Εκατό τουλάχιστον άοπλοι πολίτες σκοτώθηκαν, κυρίως σε διαδηλώσεις, και πάνω από 500 τραυματίστηκαν.

- Περισσότεροι από 200 φαντάροι καταγόμενοι από το Κοσσυφοπέδιο "εξαφανίστηκαν" ενώ υπηρετούσαν στον ομοσπονδιακό στρατό, και άλλοι 53 "αυτοκτόνησαν" - σύμφωνα με τις επίσημες ανακοινώσεις.

- Όλες οι αλβανόφωνες εφημερίδες ή οι ανάλογες εκ-

Ελπίζοντας στο "ενδιαφέρον" του "παγκόσμιου χωριού" οι διαδηλωτές της φωτογραφίας αριστερά κρατάνε ένα πανώ στα αγγλικά: Έξω οι μπάτσοι από τα σχολεία. Στη δεξιά φωτογραφία ένα παρόμοιο σύνθημα στα αλβανικά. Πουθενά οι τόσο "διάσημες" (αλλά και βολικές...) απαιτήσεις για "μεγάλη αλβανία"... μέσα '92

πομπές σε ραδιόφωνο και τηλεόραση απαγορεύτηκαν· το ίδιο και τα αλβανόφωνα σχολεία και πανεπιστήμια, οι σινεμάδες, τα θέατρα ή οι βιβλιοθήκες· και όλα αυτά σε μια περιοχή η οποία είχε επίσημη, νόμιμη, αναγνωρισμένη από το ίδιο το γιουγκοσλαβικό σύνταγμα γλώσσα και τα αλβανικά.

Μιλάμε πάντα για την δεκαετία του '80, αρχές της δεκαετίας του '90. Εποχή κατά την οποία η κοινωνική (εργατική, νεολαϊστική) δράση ενάντια στο σύστημα και τις "νεοφιλελεύθερες" τροποποιήσεις του είχε φουντώσει με πολλούς τρόπους: απεργίες, καταλήψεις, διαδηλώσεις. Ήταν τότε, αντιμέτωπα με την ίδια την γιουγκοσλαβική κοινωνία, που τα αφεντικά (στο Βελιγράδι και το Ζάγκρεμπ κατά κύριο λόγο) έπρεπε να βρουν "λόγους" κοινωνικής συνοχής, "ειρήνης" και πειθαρχίας. Και ο δικτάτορας Μιλόσεβιτς δεν δυσκολεύτηκε να βρεί την ασπίδα της κυριαρχίας του: το Κοσσυφοπέδιο και τις "αποσχιστικές τάσεις" των αλβανόφωνων....

Πώς λέγονται στα ελληνικά όλα όσα επέβαλε ο σέρ-

λογικού φόνου ενός λαού".

Αντίθετα, τα σέρβικα μανιφέστα υποστήριξης της "λύσης" για το Κόσσοβο θα πρέπει να ηχούν (άσχετα με το πόσο τα έχουν υπόψην τους) πολύ πιο ευχάριστα για τα ελληνικά αυτιά. Γιατί τίποτα κτηνώδες, απάνθρωπο ή δολοφονικό δεν σχεδιάστηκε ούτε έγινε ποτέ από το καθεστώς του Μιλόσεβιτς στο Κοσσυφοπέδιο. Απλά ελήφθησαν τα απαραίτητα μέτρα απέναντι στον "αλόγιστο ρυθμό γεννητικότητας" ή "τις σκοτεινές μεσαιωνικές παραδόσεις των Αλβανών".

Διάβολο: πρόκειται για παρόμοιους αλβανούς με εκείνους που έρχονται μαζικά όλη αυτή τη δεκαετία στον ελληνικό παράδεισο, για να "προσφέρουν" φτηνή δουλειά με αντάλλαγμα συμβολικά μεροκάματα, ξύλο, απελάσεις, συχνά και σφαίρες. Μήπως αυτό τουλάχιστον λέγεται στα ελληνικά **απαρτχάιντ**, οργανωμένη εκμετάλλευση, καταπίεση, εξόντωση; Όχι: αυτό στην Ελλάδα λέγεται "κίνδυνοι από τους μετανάστες". Η "ρύθμιση της αγοράς εργασίας".

Όλη αυτή τη "χρυσή δεκαετία" των ελλήνων, τη δεκαετία της εθνικής ανάτασης, ανάπτυξης και σύγκλισης, τα χρόνια αυτά που σέρβοι και έλληνες αδελοφοποιήθηκαν μέσα στο αίμα των Βόσνιων, καινούργιες λέξεις μπήκαν επίσης στο λεξιλόγιο. Όπως, π.χ., το "Μεγάλη Αλβανία". Αυτό, σίγουρα, εξηγεί την δολιότητα των αλβανών στα βαλκάνια.....

Μόνο που, άλλο ύποπτο αυτό, οι Κοσσοβάροι στην συντριπτική τους πλειοψηφία, δεν "συνειρεύτηκαν" μια "μεγάλη αλβανία" για πάρα πολλά χρόνια.... Τί θα σήμαινε εξάλλου το να ενώσουν την έρημο που τους εξασφάλισε ο Μιλόσεβιτς, ο Σεσέλι και ο Αρκάν με την έρημο που φτιάχτηκε στο αλβανικό κράτος;

Η αλήθεια είναι πως στην Πρίστινα και στα χωριά ή τις κωμοπόλεις του Κοσσυφοπεδίου για χιλιάδες μέ-

Κόσσοβο

βικος εθνικοφασισμός στο Κόσσοβο και στους Κοσσοβάρους, από τη δεκαετία του '80 και μετά; Χούντα; Καταπίεση; Εξόντωση; Όχι: λέγονται εσωτερικό πρόβλημα της φίλης και ομόθρησκης Σερβίας...

Υποπτα πράγματα όμως: ένας εκπρόσωπος του παρατηρητηρίου του Ελσίνκι για τα ανθρώπινα δικαιώματα είχε δηλώσει στις αρχές της δεκαετίας του '90 για το Κόσσοβο: "Γινόμαστε μάρτυρες του σιωπηλού συλ-

Δρόμος στην Πρίστινα: αστυνομοστρατιωτική κατοχή, ή ο τυπικός ορισμός του "εσωτερικού προβλήματος" μιας φίλης και σύμμαχης χώρας

μέσα '92

ρες και νύχτες ο κόσμος δεν υπερασπίστηκε κάποια "εθνική μεγάλη ιδέα" αλλά μια κάπως μικρότερη (από την άποψη της διεθνούς πολιτικής) και αρκετά μεγαλύτερη από όλες τις άλλες απόψεις: την αξιοπρέπεια του υπερασπίστηκε. Και την ελευθερία του... Κι αν υπάρχει κάτι "περίεργο" δεν είναι το ότι κάποια στιγμή, στα μέσα της δεκαετίας του '90 αυτός ο κόσμος εκτός από το να μεταναστεύει ή να σωμαίνει άρχισε να παίρνει και τα όπλα: αληθινά περίεργο είναι το πως άντεξε και δεν το έκανε νωρίτερα....

Η έναρξη της ένοπλης αντίστασης, και η δημιουργία τελικά του UCK (ΑΣΚ: "απελευθερωτικός στρατός του Κοσσυφοπέδιου"), άλλαξαν τα "δεδομένα"... Το τί ακριβώς είναι ο UCK δεν είναι γνωστό (τουλάχιστον στην Ελλάδα - θα ήταν πολύ παράξενο κάτι διαφορετικό εφόσον η "πληροφόρηση" σχετικά έρχεται κατευθείαν από το Βελιγράδι....). Είναι όμως άξιο προσοχής πως δεν έχει "επιδείξει" δημόσια κάποιον "αρχηγό" ή κάποιο "επιτελείο". Το πιθανότερο κατά τη γνώμη μας είναι πως αποτελεί μια ένοπλη δομή αντίστοιχη της κοινωνικής οργάνωσης των Κοσσοβάρων της επαρχίας κατά φάρες - κατά μεγάλες οικογένειες δηλαδή.

Αλλά όπως και να έχει δεν θα μπορούσε να "συμβουλευθεί" κανείς τους Κοσσοβάρους να αντισταθούν διαφορετικά.... Το ότι θα ήταν δύσκολο έως αδύνατο σε έναν σχετικά "ελαφρά" εξοπλισμένο τέτοιο στρατό να νικήσει οριστικά τα σερβοσλαβικά τανκς, κανόνια και ελικόπτερα είναι γεγονός - αλλά γεγονός είναι επίσης πως μια τέτοια ένοπλη αντίσταση θα ήταν (και ήταν....) αποτελεσματική απέναντι στις "παρα" κρατικές συμμορίες που είχαν εγκατασταθεί στο Κόσσοβο μετά την λήξη των σφαγών στη Βοσνία, και την "ειρήνη" του Ντέιτον.

Το ότι μια τέτοια ένοπλη αντίσταση θα έβαζε στους πολιτικούς λογαριασμούς της και την "διεθνοποίηση" αυτού του "εσωτερικού σερβικού προβλήματος", κι αυτό επίσης είναι λογικό. Το ότι αυτή η "διεθνοποίηση" θα γι-

ότι σε τέτοιες συνθήκες η αξιοπρέπεια και η στοιχειώδης ελευθερία παίρνουν μέσα από την "ανεξαρτησία" (την δημιουργία μιας καινούργιας κρατικής δομής δηλαδή...) αυτό, πράγματι, δεν είναι νομοτελειώδες. Αλλά...

Πριν πάρουν τα όπλα οι Κοσσοβάροι είχαν προσπαθήσει πάντως να "συνεννοηθούν" με την (προς τον Μιλόσεβιτς) σέρβικη αντιπολίτευση. Η απάντηση ήταν το ίδιο εθνικιστική: το Κοσσυφοπέδιο είναι το λίκνο της ιστορίας και της θρησκείας των Σέρβων, και κανείς δεν πρόκειται να το "διαπραγματευτεί"....

Αλλά η αλήθεια είναι πως το (βορειοανατολικό) Κοσσυφοπέδιο είναι κάτι σημαντικότερο από την σερβική "κόκκινη μηλιά" με τους "μαρμαρωμένους τσάρους" της. Είναι πλούσιο σε μεταλλεύματα: εκεί υπάρχει συγκεντρωμένα κοιτάσματα μολύβδου, ψευδαργύρου και νικελίου από τα μεγαλύτερα στην ευρώπη. Αυτό κανένα αφεντικό δεν θα το διαπραγματευόταν, πράγματι. Με στασιαστές αλβανούς, εννοείται.

Γιατί, αντίθετα, μπορεί να το διαπραγματευτεί με "επενδυτές". Ο σε γενικές γραμμές άγνωστος (ευρύτερα) έλληνας Μυτιληναίος, βρέθηκε πράγματι "σε μια νύχτα" διαχειριστής των Κοσσοβάρικων ορυχείων της Τρέπτσκα - χάρη, προφανώς, σε εκείνο το είδος των λεόντειων (δηλαδή: αποικιακών) συμφωνιών που δικτατορικά καθεστώτα ξέρουν καλά να υπογράφουν, για το αμοιβαίο όφελος της κρατικής τους ιεραρχίας αλλά και των "ξένων επενδυτών".

Να ποιά ήταν η σχέση ανάμεσα στους εξεγερμένους Κοσσοβάρους του UCK και τους επιχειρηματίες το καλοκαίρι της προηγούμενης χρονιάς:

Κατά 60,5% αυξήθηκε τους πρώτους έξι μήνες του '98 η παραγωγή του ορυχείου της Τρέπτσκα, την οποία απορροφά βάσει πολυετών συμφωνιών αγοράς και εκμετάλλευσης των τελικών προϊόντων ο Μυτιληναίος, καθώς οι εχθροπραξίες στο Κοσσυφοπέδιο δεν προκάλεσαν προβλήματα στη λειτουργία των μονάδων.

Αυτά δήλωσε στο Ρώτερ ο διευθυντής των ορυχείων Νόβακ Μπίγκελιτς. "Παρά το γεγονός ότι μια από τις μονάδες μας κατελήφθη προσωρινά από ομάδα αλβανών και ότι το ορυχείο της Στάρι Τριγκ έχει βρεθεί επανειλημμένως στη γραμμή του πυρός, δεν έχουν παρουσιαστεί προβλήματα στην παραγωγή

και όλα βαίνουν καλώς" συμπλήρωσε.

Εκτός από τον Μυτιληναίο άλλοι ξένοι επενδυτές που έχουν συμφέροντα στα ορυχεία της Τρέπτσκα είναι οι σουηδικές Volvo και Atlas Copco, και άλλες εταιρείες από τις ΗΠΑ, τη Γαλλία, την Ελβετία, τη Ρωσία, την Τσεχία και την Πολωνία.

Η παραγωγή αυξήθηκε στους 650.000 τόνους (σε σχέση με τους 380.000 τόνους το αντίστοιχο διάστημα του '97) και αν και δεν καλύφθηκε το πλάνο των 750.000 τό-

εφιάλτης

νόταν με τους όρους των κρατικών πολιτικών και όχι της κοινωνικής, ταξικής αλληλεγγύης - ε, αυτό ας μην το χρεώνει κανείς αποκλειστικά στους Κοσσοβάρους: σε δεκαπέντε χρόνια τρομοκρατίας δεν τους "θυμήθηκε" κανείς....

Το ότι, τέλος, η ένοπλη αντίσταση των Κοσσοβάρων θα τύχαινε από τη μεριά των σερβοφασιστών της απάντησης που λέγεται παροξυσμός της βίας, κι αυτό επίσης δεν θα μπορούσε παρά να είναι "αναμενόμενο". Το

νων για το πρώτο εξάμηνο ο Μπίγκελιτς είναι αισιόδοξος.

Υπό την ομπρέλα της Τρέπτσκα είναι 14 ορυχεία μόλυβδου και ψευδαργύρου, εννέα χυτήρια, τρία μεταλλουργεία και 17 μονάδες, εκ των οποίων τα περισσότερα βρίσκονται μέσα στο Κόσσοβο.

(εφ. "εξουσία", 11/8/98)

Σπουδαίες δουλειές.... Μήπως άραγε η παραγωγή αυξήθηκε επειδή τα καινούργια "αφεντικά" της "ομπρέλας" προσέλαβαν μόνο σέρβους στη δουλειά τους; Ή ήταν προνοητικοί; Οι αλβανοί του Κοσσόβου προορίζονταν ήδη ή για πρόσφυγες ή για πτώματα....

Για να πηγαίνουν οι δουλειές καλά, αυτό το καλοκαίρι του 1998, η "λύση" στο "εσωτερικό πρόβλημα" της φίλης και ομόθρησκης Σερβίας είχε αφηνιάσει. Μιας που ο καλός καιρός ενδείκνυται για ανθρωποθυσίες...

Σημειώστε (κάποιες ημέρες εντελώς ενδεικτικά):

-3/8/98: Σύμφωνα με τον Δημοκρατικό Σύνδεσμο του Κοσσυφοπεδίου σέρβικος στρατός επιτίθεται σε 8 χωριά, από το Γιούνικ ως το Ρέκε ε Κέτσε.... βρίσκεται σε εξέλιξη συστηματική προσπάθεια εκκαθαρίσεων στο ανατολικό, κεντρικό και δυτικό Κοσσυφοπέδιο.... Σε δύσκολη θέση βρίσκεται η πόλη Νεκόβτσι όπου 5.000 πρόσφυγες από τη γύρω περιοχή έχουν προστεθεί στους 3.500 κατοίκους της, και βρίσκονται κάτω από τον ανελέητο βομβαρδισμό του σέρβικου πυροβολικού... το σύνολο των προσφύγων υπολογίζεται από διεθνείς οργανισμούς ήδη σε 150.000.

-5/8/98: Σε συστηματική καταστροφή του κεντρικού Κοσσυφοπεδίου έχει επιδοθεί ο σέρβικος στρατός καίγοντας και λεηλατώντας - αυτή η διαπίστωση περιλαμβάνεται σε καταγγελία της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες. Ο εκπρόσωπος της Κρις Γιανόφσκι δήλωσε πως αυτή η τακτική είναι ίδια με εκείνη που εφάρμοσαν οι σέρβοι στη Βοσνία του 1992. Είπε ακόμα πως δεν υπάρχει περίπτωση να γυρίσουν στα σπίτια τους οι πρόσφυγες Αλβανοί, υπολογίζοντας τους στο 10% του συνολικού πληθυσμού.... Σέρβοι από τις

υπηρεσίες ασφαλείας ανέφεραν (ανώνυμα) πως ο Μιλόσεβιτς χρειάζεται ακόμα 2 - 3 ημέρες προέλασης των δυνάμεών του.... ο εκπρόσωπος του Στέιτ Νηπάρτμεντ Τζέιμς Ρούμπν εκφράζει την ελπίδα πως ο Μιλόσεβιτς αντιλαμβάνεται την παντοδυναμία του ΝΑΤΟ (που σημαίνει: κάνει ό,τι κανείς, αλλά τέλειωνε...)

- 10/8/98: Καθώς ο σέρβικος στρατός προελαύνει καταστρέφοντας συστηματικά οτιδήποτε στο πέρασμά του, χιλιάδες πρόσφυγες κρύβονται στα δάση και αγνοείται η τύχη τους.... Μετά την κατάκτηση της πρώτης θέσης στο μουντομπάσκετ από τους σέρβους ένοπλες επιθέσεις έγιναν στην Πρίστινα, σε γειτονιές αλβανών...

- 14/8/98: Μέσα σε δύο εβδομάδες έχουν καεί τουλάχιστον 1200 σπίτια σε διάφορα χωριά της περιοχής Ντέτσκαν.... Υπάρχουν εκατοντάδες νεκροί, στην πλειοψηφία τους άμαχοι, καθώς ο UCK υποχωρεί διαρκώς.... Η "διεθνής κοινότητα" ανησυχεί...

- 15/8/98: Σε μια γενική επίθεση από το πρωί δεκάδες σερβικά τανκς και πυροβόλα με την βοήθεια ελικοπτέρων και βομβαρδιστικών ισοπεδώνουν τα χωριά κατά μήκος του δρόμου ανάμεσα στο Πετς και το Ντέτσκαν... Απόσπασμα από τον Economist:

...Είναι αλήθεια ότι η δυτική πολιτική έδειξε να ενδιαφέρεται περισσότερο για την αναχαίτιση της αλβανικής πλευράς, παρά για τη χαλιναγωγήση του Μιλόσεβιτς... Από την άλλη πλευρά ο σέρβικος στρατός συναντά μικρή αντίσταση. Οι ελαφρά οπλισμένοι αντάρτες του ΑΣΚ δεν μπορούν να αντιπαραταχθούν στους βομβαρδισμούς των τεθωρακισμένων μεγάλου βεληνεκούς. Στις περισσότερες περιπτώσεις κρατούν τα εδάφη για όσο χρειάζεται, ώστε να καταφέρει να διαφύγει ο κόσμος.... Αξιωματούχοι του ΟΗΕ αποφεύγουν εκτιμήσεις για τον αριθμό των νεκρών, όμως περισσότεροι από 200.000 άνθρωποι είναι πλέον πρόσφυγες....

Το "ενδιαφέρον" βρίσκεται στο ότι παρά την υπεροπλία του ο σέρβικος στρατός είναι αναγκασμένος να

συνέχεια στη σελίδα 9

Αριστερά: από την απεργία πείνας στα ορυχεία. Δεξιά: μετά την επέμβαση του στρατού, στις διήμερες συγκρούσεις που ακολούθησαν (28 και 29/3/89), σκοτώθηκαν 22 διαδηλωτές (και δύο μπάτσοι)

Το σχέδιο των σέρβων εθνικιστών για την μετατροπή της Γιουγκοσλαβίας σε Σερβοσλαβία μίλησε σε πρακτική εφαρμογή το φθινόπωρο του 1988, με μια σειρά "βελουδίνων" πραξικοπημάτων. Ο Μιλόσεβιτς, ήδη επικεφαλής του κομμουνιστικού κόμματος της Σερβίας, ξεκίνησε από την αυτόνομη περιοχή της Βοϊβοτζίνα: κινητοποιώντας τους σέρβους της περιοχής σε μια υποτιθέμενη "αντιγραφειοκρατική" εξέγερση πέτυχε να παραιτηθούν οι επικεφαλής του εκεί κομμουνιστικού κόμματος, και να αντικατασταθούν από πιστούς του.

Έχοντας στο στόχαστρο πρώτα την Βοϊβοτζίνα, ύστερα το Μαυροβούνιο και μετά το Κόσσοβο ο Μιλόσεβιτς και τα επιτελεία του σχεδίαζαν να έχουν στα χέρια τους ένα μπλοκ 4 ψήφων στο 8 μελές συλλογικό προεδρείο της (ακόμα, τότε, ενιαίας) Γιουγκοσλαβίας. Οι επιλεγμένες "πίεσεις" προς τους εκπροσώπους του κομμουνιστικού κόμματος της Μακεδονίας θα επέτρεπαν στους σέρβους εθνικιστές μια άνετη πλειοψηφία 5 προς 3, χρήσιμη για να τροποποιήσουν το σύνταγμα της Γιουγκοσλαβίας, με "καθαρά δημοκρατικές διαδικασίες", προς έναν Σερβοσλαβικό ορθολογισμό: όχι μόνο ως προς τη νομική πολιτική εξουσία, αλλά και ως προς τις οικονομικές "μεταρρυθμίσεις".

Το σενάριο της "επανάστασης των γιουρτζιών" στη Βοϊβοτζίνα, ακολουθήθηκε με την ίδια επιτυχία και στο Μαυροβούνιο των 600.000 ανθρώπων. Αλλά στο Κοσσυφοπέδιο τα πράγματα δεν ήταν τόσο απλά: με έναν σέρβο στους δέκα κατοίκους ήταν φανερό πως οι "μάζες" δεν θα ακολουθούσαν τον σέρβικο εθνικιστικό δρόμο.

Στις 17 Νοεμβρίου του 1988 η ηγεσία του κομμουνιστικού κόμματος του Κοσσυφοπεδίου καθαιρέθηκε "από τα πάνω", σαν "ύποπτη αποσχιστικών τάσεων" - ενόσω ήδη σέρβοι φασίστες με στολές των τσέκεν είχαν αρχίσει να κάνουν την εμφάνισή τους παρελαύνοντας στους δρόμους της Πρίστινα. Η κίνηση αυτή του Βελιγραδίου πάγωσε τους σχεδόν 2.000.000 Αλβανούς του Κοσσυφοπεδίου. Αμέσως οι εργάτες των ορυχείων της Τρέπτσκα παρήκτισαν τις δουλειές τους για να κάνουν μια πορεία διαμαρτυρίας μήκους 55 χιλιομέτρων - ως την Πρίστινα. Εκεί, ενωμένοι με μερικές χιλιάδες φοιτητών και κατοίκων της πόλης, περικύκλωσαν τα γραφεία του τοπικού κόμματος για πέντε μέρες και νύχτες, απαιτώντας την ανάκληση των καθαιρέσεων.

Οι κινητοποιήσεις αυτές δεν είχαν κάποιο αποτέλεσμα, εκτός από το να εννευρίσουν τον Μιλόσεβιτς. Ύστερα από τρεις μήνες αναμονής, στις 20 Φεβρουαρίου του 1989, οι μεταλλωρύχοι της Τρέπτσκα ήταν ξανά "στο πόδι". Αυτή τη φορά ξεκινώντας απεργία πείνας μέσα στις στοές. Χίλιοι τρακόσιοι εργάτες, μέσα στην υγρασία και την παγωνιά των ορυχείων, χωρίς φαγητό, αγκαλιά με 2,5 τόννους εκρηκτικά: οι εικόνες των ωχρών αλλά αποφασισμένων απεργών έκαναν τον γύρο της Γιουγκοσλαβίας σοκάροντας όλους τους μη εθνικιστές.

Ύστερα από μιας βδομάδας απεργία πείνας, με 180 από τους απεργούς να έχουν μεταφερθεί κιάλας στα νοσοκομεία, οι μεταλλωρύχοι αποφάσισαν να σταματήσουν. Αλλά η αντίδραση είχε αρχίσει να επεκτείνεται. Στις 27 Φεβρουαρίου 1989 μία ανεξάρτητη επιτροπή για τα ανθρώπινα δικαιώματα, στη Λιουμπλιάνα της Σλοβενίας, οργάνωσε συγγέντρωση συμπαράστασης. Το ψήφισμά της ήταν σαφές:

"...Οι μεταλλωρύχοι της Τρέπτσκα υπερασπίζονται τα δικαιώματά τους σαν πολίτες και κομμουνιστές στο Κοσσυφοπέδιο, με πρώτο το δικαίωμα να εκλέγουν οι ίδιοι την ηγεσία τους. Εμείς οι Σλοβένοι δεν είμαστε τουρίστες στη Γιουγκοσλαβία. Βοηθήσαμε στη δημιουργία της, και είμαστε συνυπεύθυνοι για το μέλλον της. Διαμαρτυρόμαστε ενάντια στην ψύχωση τους κράτους - έκτακτης - ανάγκης. Προειδοποιούμε πως βρίσκεται σε εξέλιξη ένα ύποπλο πραξικόπημα, που μπροστά στα μάτια μας αλλάζει το πρόσωπο της Γιουγκοσλαβίας...."

Αλλά ο σέρβικος εθνικισμός είχε ήδη τα βασικά χαρτιά στα χέρια του. Ελέγχοντας όλα τα μίντια στη Σερβία (πλην του ανεξάρτητου ραδιοσταθμού B-52 και του καναλιού Studio B) ήταν εύκολο να "πείθει" πως ό,τι στρέφεται εναντίον του είναι υπέρ του .... αλβανικού εθνικισμού!! Το βασικότερο χαρτί ωστόσο ήταν ο ίδιος ο κομματικός μηχανισμός τον οποίο είχε στα χέρια του ο Μιλόσεβιτς: αν και η "κινητοποίηση των μαζών" δεν ήταν πάντα σε όφελός του, τουλάχιστον η "κινητοποίηση των σέρβων" μπορούσε να ελέγχεται. Οι διαδηλώσεις στην Πρίστινα και την Λιουμπλιάνα "αποδείκνυναν περίτρανα" έναν "άξονα Σλοβενίας - Κοσσυφοπεδίου - Αλβανίας": με την σειρά του ο κομματικός μηχανισμός του Μιλόσεβιτς κατέβασε τον "αγανακτισμένο σέρβικο λαό" στο Βελιγράδι, για να ζητήσει την παραδειγματική τιμωρία των "αποσχιστών" του Κοσσυφοπεδίου. Ο ηγέτης υποσχέθηκε κι αυτό, και πολύ περισσότερα: η λύση στο πρόβλημα του Κοσσυφοπεδίου έμπαινε στην πιο συμφέρουσα αφετηρία. Στις 28 Μαρτίου 1989 η αστυνομία και οι στρατός καταλάμβαναν την Πρίστινα, με τον ίδιο "αλάνθαστο" τρόπο που κάποιοι αλβόλοι σταλινικοί είχαν λύσει πριν 20 χρόνια το "ίδιο πρόβλημα" στην Πράγα...

Η "μυστηριώδης" σφαγή 46 άμαχων αλβανών στο χωριό Ράτσακ, 25 χιλιόμετρα νότια της Πρίστινα, στις αρχές του 1999 υποτίθεται πως αποτέλεσε για την "διεθνή κοινότητα" τη σταγόνα - που - ξεχείλισε - το - ποτήρι της "υπομονής" της, αναγκάζοντάς την να επέμβει στρατιωτικά για να σταματήσει - υποτίθεται - τις σφαγές στο Κοσσυφοπέδιο.

Αυτή η "συνταγή" δοκιμάστηκε και ξαναδοκιμάστηκε στη Βοσνία, και έχει σχέση μόνο με την τυπικότητα της σκηνοθεσίας που απαιτείται ώστε οι πραγματικοί σύμμαχοι να εμφανίζονται σαν "αντίπαλοι".

Το μαζικό αυτό έγκλημα δεν ήταν το πρώτο στην εθνική εκκαθάριση του Κοσσυφοπεδίου - και δεν ήταν καν το τελευταίο.

Κατ' αρχήν "επιλέγεται" ένα τέτοιο για να προβληθεί σαν "εξαιρετική πρόκληση" για τις "αρχές" του πολιτισμένου κόσμου - ενώ αυτή η "εξαιρετικότητα" ουσιαστικά είναι το πλυντήριο όλων των προηγούμενων και επόμενων εγκλημάτων. Στο Σεράγεβο, για παράδειγμα, σε τρία χρόνια πολιορκίας, δολοφονήθηκαν από τους σερβοφασίστες περισσότερα από 10.000 άτομα - κάτω από την διακριτική ανοχή του ΟΗΕ και των λοιπών "ειρηνευτών". Όταν όμως ήρθε το πλήρωμα του χρόνου για να τελειώσει η παράσταση και η μοιρασιά της Βοσνίας, μία σφαγή προβλήθηκε σαν "οριακή"....

Ύστερα δημιουργείται σκόπιμα μια "σύγχυση" ως προς τους πιθανούς δράστες, έτσι ώστε να υπάρχουν περιθώρια συμψηφισμού των "θηριωδιών που κάνουν και οι δύο πλευρές" - δηλαδή εξίσωση των δολοφόνων και των θυμάτων τους. Στη Βοσνία οι "φήμες" έλεγαν πως τελικά οι μουσουλμάνοι αλληλοσφάζονται για να προκαλέσουν την "επέμβαση" της "διεθνούς κοινότητας" υπέρ τους.... Μετά την σφαγή του Ράτσακ οι ίδιες "φήμες" διέδιδαν πως οι αλβανοί αλληλοσφάζονται, για τον ίδιο λόγο....

Τελικά, εκείνο που καλλιεργείται σαν ηθικό δίδαγμα είναι η απόλυτη υποτίμηση της ζωής αυτών που "περισεεύουν" (μουσουλμάνων, αλβανών) και η απόλυτη υποτίμηση της νοημοσύνης αυτών που "παρακολουθούν" (της κοινής γνώμης στις πολιτισμένες δημοκρατίες). Γιατί η ζωή και ο θάνατος εκείνων που είτε ζωντανοί είτε νεκροί είναι προορισμένοι να είναι "θύματα" αποκτάει "αξία" μόνο σαν "κίνητρο" για την δράση του πολιτισμένου κόσμου - τις εκκλήσεις δηλαδή στους "πολιτισμένους στρατούς" να παραστήσουν τους πρόσκο-

ΜΕΡΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΙΑΣ "ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ"

1995: Μετά την υπογραφή της συμφωνίας του Ντέιτον ο "παρα"κρατικός ιδιωτικός στρατός του Αρκάν, διάσημου σφαγέα της Βοσνίας μεταφέρεται στο Κοσσυφοπέδιο, οξύνοντας τον "ειδικό πόλεμο" των σέρβων φασιστών εναντίον των Κοσσοβάρων. Ο Αρκάν που είναι το "αγαπημένο παιδί" της σέρβικης ορθόδοξης εκκλησίας εγκαθιστά το "στρατηγείο" του σε κεντρικό ξενοδοχείο της Πρίστινα, και αρχίζει στρατολογήσεις από τους σέρβους του Κοσσυφοπεδίου....

1996: Εμφανίζεται για πρώτη φορά ο UCK με μια σειρά βομβιστικών επιθέσεων εναντίον σέρβικων στόχων

1997: Καταστέλλονται με τη βία διαδηλώσεις των αλβανών φοιτητών στο Κόσσοβο.

1998, Φεβρουάριος - Μάρτιος: Ο σέρβικος στρατός και η αστυνομία, με την βοήθεια των "παρα"κρατικών συμμοριών ξεκινούν την τελική επιχείρηση εθνικής εκκαθάρισης με δολοφονίες και καταστροφές. Ο UCK μαζικοποιείται και απαντάει με κλιμάκωση της ένοπλης αντίστασης.

1998, Απρίλιος: Χιλιάδες Κοσσοβάροι διαδηλώνουν στην Πρίστινα ενάντια στην εθνοκάθαρση - πάνω από 20 νεκροί στις συγκρούσεις με την σέρβικη στρατο-αστυνομία.

1998, από τον Μάιο και μετά: η εθνοκάθαρση προχωράει, παράλληλα με τις "διπλωματικές προσπάθειες για την εξεύρεση λύσης" των αμερικάνων διπλωματών Ρ. Χόλμπρουκ, Ρ. Γκέλμπαρτ και Κ. Χιλλ που - όπως όλος ο πολιτισμένος κόσμος - δίνουν την απαραίτητη πίστωση χρόνου στον Μιλόσεβιτς.

Κόσσοβο 1998-1999

πολιορκεί χωριά για μέρες, ακόμα και βδομάδες μέχρι να κάμψει την αντίσταση των κατοίκων του - κι έτσι αποκτάει ιδιαίτερη σημασία η διακριτική "πίστωση χρόνου" της "διεθνούς κοινότητας" προς την προέλασή του...

- 17/8/98: το NATO, για να "θυμίσει" στον Μιλόσεβιτς πόσο "δυνατό" είναι ξεκινάει διήμερη άσκηση στα αλβανικά σύνορα (όχι τόσο για να φοβήσει τον Μιλόσεβιτς, όσο για να "πουλήσει προστασία" στο αλβανικό κράτος) ενώ η κατάσταση των προσφύγων γίνεται μέρα με την ημέρα εφιαλτικότερη: πάνω από 10.000 βρίσκονται στην ευρύτερη περιοχή της πόλης Γκγιακόβα ενώ περισσότεροι από 50.000 έχουν κατακλύσει την ίδια την πόλη και τα προάστειά της... μεταξύ 70.000 και 80.000 περιφέρονται στα ερημωμένα και κατεστραμμένα χωριά της περιοχής Ντέσκαν... περίπου 10.000 βρίσκονται σε λόφους και δάση στη περιοχή του Μαλίσεβο, εξοντωμένοι από την συνεχή περιπλάνηση και τις αρρώστιες... Η συντριπτική πλειοψηφία είναι γυναίκες, παιδιά και ηλικιωμένοι....

- 20/8/98: ενώ ο σέρβικος στρατός συνεχίζει την καταστροφή του Κοσσυφοπέδιου χωρίς ουσιαστικό αντίπαλο, οι χιλιάδες πρόσφυγες αρνούνται να "διαφύγουν" προς την αλβανία ή την ο.δ. της μακεδονίας, παραμένοντας σε άθλια κατάσταση σε διάφορες ορεινές περιοχές.... Οι εκπρόσωποι των ανθρωπιστικών οργανώσεων μιλούν για επερχόμενη ανθρωπιστική καταστροφή, αν μέσα στις επόμενες εβδομάδες δεν βρεθούν καταλύματα, ρούχα, φάρμακα και τρόφιμα για τους πρόσφυγες, καθώς έρχεται χειμώνας...

Ακριβώς σ' αυτό το σημείο είναι που θα τσακίσει το σχέδιο της εθνικής εκκαθάρισης του Κοσσυφοπέδιου από τους σερβοφασίστες, σχέδιο που είχε συμπεκνωθεί στο σκοτώστε χίλιους αλβανούς για να φύγουν 50.000. Οι ζωντανόι δεν φεύγουν!! Περιφέρονται χωρίς μέλλον μέσα στα όρια του Κοσσυφοπέδιου, απελπισμένοι, καταδικασμένοι, αλλά δεν φεύγουν.

Εκεί είναι που η διεθνής κοινότητα και ο πολιτισμένος κόσμος θα έπρεπε να δώσουν μια βοήθεια....

Και αποφάσισαν να την δώσουν!

Η νατοϊκή "ανθρωπιστική επέμβαση"...

....είναι πολύ περισσότερο επεξεργασμένη "πρωτοβουλία" από ότι η χοντροκομμένη παράσταση του "πολέμου" αφήνει να εννοηθεί. Το μυαλό των υπηκόων του θεάματος μπορεί να είναι μπουκωμένο από τα "διφορούμενα" της καθημερινότητάς του, και να διψάει για ένα έργο με καλούς - καλούς που κάνουν "πόλεμο" σε

κακούς - κακούς. Από λάθος πάγκο ψωνίζουν νοήματα ηθικής: **εδώ πρόκειται για κράτη και στρατούς** - ακόμα και καλόγριες να ήταν πάλι θα έπρεπε να υπάρχουν υποψίες. **Είναι λοιπόν όχι αφελείς αλλά τραγικά και επικίνδυνα αφελείς** όσοι νομίζουν πως για μήνες (από το καλοκαίρι του '98) ο Κρίστοφερ Χίλλ, αμερικάνος πρεσβευτής στα Σκόπια, πηγαίνονταν για μέρες και νύχτες στο Βελιγράδι και στην Πρίστινα, λέγοντας στους σέρβους διαρκώς τις ίδιες λέξεις, για να πάρει τις ίδιες μονολεκτικές απαντήσεις: "- υποχωρείστε", "-όχι!"... "- υποχωρείστε रे!", "-όχι!"... Ακόμα και τις τρεις τελευταίες ημέρες πριν τη νατοϊκή επέμβαση ο "μάγος" Ρ. Χόλμπρουκ πέρασε δεκάδες ώρες συζητήσεων με τον Μιλόσεβιτς... Προφανώς δεν του έλεγε συνέχεια "κάνε πίσω, θα σε κτυπήσω..." . Πιθανότερο είναι να συζητούσαν τις λεπτομέρειες για το πως βγαίνουν οι λαγοί από τα καπέλα. Στα βαλκανικά θέατρα.

Η εμφάνιση του NATO στο (ή με αφορμή το) Κοσσυφοπέδιο ένα πράγμα μόνο σημαίνει: ότι στον πόλεμο που γινόταν ήδη υπήρχε και υπάρχει περιθώριο για πολλούς νικητές. Τα όρνια μαζεύονται και γίνονται πολλά όταν υπάρχει φαγητό για όλα. Οι ηττημένοι είναι γνωστοί: το αιματηρό "μεγάλο κόλπο" της Βοσνίας επαναλαμβάνεται, βελτιωμένο στις λεπτομέρειες του.

* Για τον σέρβικο εθνικισμό, τους εκπροσώπους του και τους υποτακτικούς του η ρεαλιστική προσέγγιση του "προβλήματος Κοσσυφοπέδιο" ήταν από τις αρχές της δεκαετίας του '80 κιόλας σαφής: όσους αλβανούς κι αν κάνουν πτώματα ή πρόσφυγες αποκλείεται να "σερβοποιηθεί" ολόκληρο το οικόπεδο....

Ύστερα από δεκαπέντε και παραπάνω χρόνια συστηματικής βίας, ωμότητας, δολοφονιών και καταστροφών, η μηχανή των σερβοφασιστών εκείνο που είχε καταφέρει ως τις αρχές του 1999 ήταν χιλιάδες εξαθλιωμένοι Κοσσοβάροι να περιφέρονται ανάμεσα στα αποκαΐδια των σπιτιών τους, και ένας υποτυπώδης αντάρτικος στρατός, όχι ιδιαίτερα απειλητικός μεν για τον σέρβικο, αλλά ικανός στο να κάνει το Κόσσοβο μια μόνιμη πληγή στα πλευρά της μικρομεσαίας Σερβίας: ένα βαλκανικό Κουρδιστάν, ή μια βαλκανική Παλαιστίνη...

Αλλά το Κοσσυφοπέδιο είναι πάνω στη νοητή γραμμή της αντιπαράθεσης ανάμεσα στην κεντροευρωπαϊκή ήπειρο και την αμερικανοκρατούμενη (ακόμα) μεσόγειο... Επιπλέον το σέρβικο κράτος, αν και θα ήθελε, δεν είναι ούτε ισραηλινό, ούτε τούρκικο. **Συνεπώς για τον σέρβικο εθνικισμό τα οριστικά και εντελώς "κατεχόμενα" του Κοσσυφοπέδιου ήταν ουτοπία - το "επιθυμητό" και όχι το "εφικτό".**

Αλλά ανάμεσα στο επιθυμητό και το εφικτό, ανάμεσα στην εθνικιστική ουτοπία και στον εθνικιστικό ρεαλισμό χρειάζεται μια ήττα. Αφού η κρεατομηχανή του Μιλόσεβιτς, παρόλη την πολύχρονη πίστωση χρόνου που έλαβε από όλον τον πολιτισμένο κόσμο, δεν κατάφερε

να "νικήσει οριστικά", θα έπρεπε να "χάσει εν μέρει". **Και αυτή η καλοδεχούμενη ήττα δεν θα μπορούσε να έρθει από πουθενά άλλου εκτός από έναν στρατό καλύτερο του σερβικού: το Νατοϊκό.** Όπως ακριβώς συμβέει στην Βοσνία....

(Ξέρουμε πως μερικές αθώες ψυχές αναγνωστών θα ταραχτούν από την ωμότητα του Μακιαβελισμού της κρατικής και της καπιταλιστικής πολιτικής. Υπομονή: το επόμενο λεωφορείο για τον παράδεισο θα περάσει αύριο...)

* Για τον αμερικάνικο милитарισμό (και τον εγγλέζο μικρό του μπάτλερ) το συμφέρον είναι η μόνιμη εγκατάσταση και σ' αυτό το σημείο της βαλκανικής "κακόφημης" γειτονιάς. Όπως στην Αφρική οι αμερικάνοι πεζοναύτες δεν πήγαν για να προστατέψουν γυναίκες και παιδιά αλλά για να αποσπάσουν "σφαίρες επιρροής" από τις γαλλικές αποικίες, έτσι και στη γραμμή Βοσνία - Κόσσοβο - Αλβανία - Μακεδονία (και ποιος ξέρει ακόμα μέχρι που...) το αμερικανικό πεντάγωνο αρπάζει κάθε διαθέσιμη ευκαιρία για να παρκάρει τα όπλα του ελέγχοντας τις σημερινές και τις αυριανές κεντροευρωπαϊκές "εξόδους" προς την ανατολική Μεσόγειο.

Είναι σε όλους γνωστό, ακόμα και στους ίδιους τους αμερικάνους, πως στον καινούργιο "τριπολικό" κόσμο της εκμετάλλευσης το made in usa δεν (θα) πουλάει τίποτα άλλο εκτός από "προστασία" και τα αξεσουάρ της. (Ο έλεγχος της παγκόσμιας ενέργειας είναι συζητήσιμος ούτως ή άλλως). Φυσικά η μαύρη οικονομία του εγκλήματος είναι ένας ορίζοντας στο οποίο ακόμα τα αμερικανικά αφεντικά έχουν το πάνω χέρι - αλλά κι εκεί, όπως σε κάθε χωριό έτσι και στο "παγκόσμιο χωριό", α-

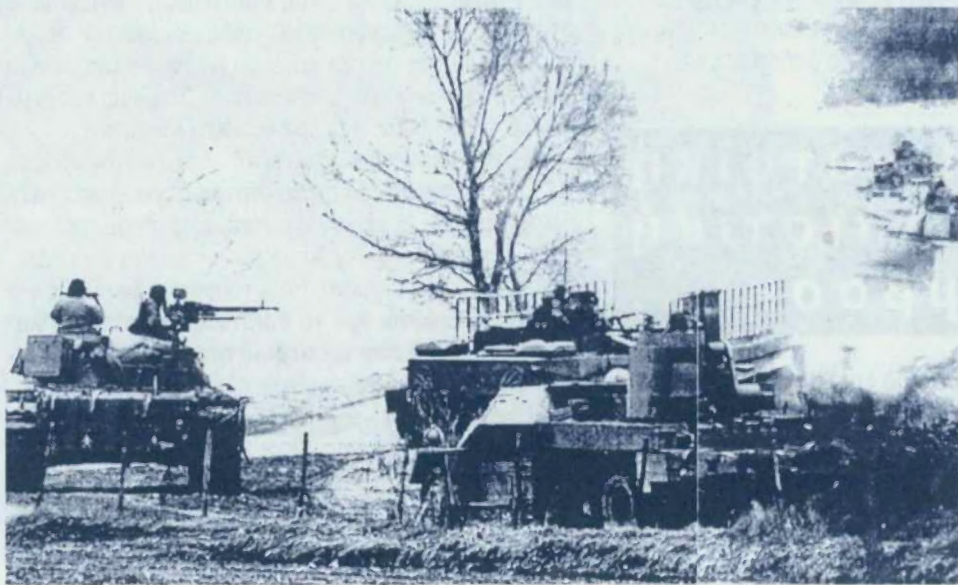
ταξία και τάξη είναι το ίδιο επιχειρησιακό σχέδιο. Ρωτήστε τον πρώτο μπάτσο που θα πετύχετε...

Το επιχειρησιακό σχέδιο της πλανητομπατσαρίας, που στήνει στρατόπεδα, ναύσταθμους και αεροδρόμια εκεί που δεν μπορεί πια να στήσει τίποτα άλλο, για να εμποδίσει, τουλάχιστον, τους ανταγωνιστές του να ανοίξουν άλλα μαγαζιά χρειάζεται τις κατάλληλες ευκαιρίες. Και όπου δεν υπάρχουν τις δημιουργεί. Η "στρατηγική της έντασης" που κάνει την "δημόσια τάξη" ένα ακριβό αγαθό έχει δοκιμαστεί με αλάνθαστη επιτυχία εδώ και πολλά χρόνια σαν "εσωτερική πολιτική" ελέγχου, σε πολλά κράτη. **Το ότι το αμερικανικό κατάφερε να την κάνει και εξαγωγή, είναι σίγουρα μια "επιτυχία" του.** Ας θυμηθεί κανείς: Ο δικτάτορας Νοριέγκα, εναντίον του οποίου έγινε η αιματηρή "επέμβαση" στον Παναμά, ήταν πράκτορας της CIA, και ειδικός ενδιάμεσος στην διακίνηση τεράστιων ποσοτήτων κο-

Κόσσοβο

καίνης.... Ο δικτάτορας Χουσεΐν ήταν ο καλύτερος σύμμαχος των αμερικάνων (και όχι μόνο) στον πόλεμο ενάντια στο "θεοκρατικό" Ιραν.... Οι Ταλεμπάν; Ποιός τους χρηματοδοτούσε άραγε εναντίον της σοβιετικής κατοχής του Αφγανιστάν; **Όσο για τον Μιλόσεβιτς; Τα έργα του μιλάνε....**

Αλλά: μετά το Βιετνάμ ο αμερικανικός милитарισμός "παίζει" αυτοπροσώπως στα σίγουρα.... Οπουδήποτε αλλού φροντίζει να στέλνει τους συμμάχους του. Και τα "σίγουρα" είναι ακριβώς μερικοί σύμμαχοί του....

Όχι: δεν είναι ακόμα το ΝΑΤΟ, και φυσικά δεν είναι ο UCK... Είναι ο σερβικός στρατός που κοριοποιεί κάτι "αλβανικό" στο Κοσσσυφοπέδιο, το καλοκαίρι του '98.

* Για τις στεριανές "μεγάλες ευρωπαϊκές δυνάμεις" οι λογαριασμοί είναι, ίσως, περισσότερο σύνθετοι - έτσι δεν ήταν άλλωστε πάντα η πολιτική και η διπλωματία της εξουσίας σ' αυτό το μέρος του κόσμου; **Ταύτιση συμφερόντων δεν υπάρχει:** στον πρώτο γύρο της λεηλασίας της Γιουγκοσλαβίας, στο σφαγείο της Βοσνίας, όλοι έκαναν διακριτικά πλάτες στους σερβοφασίστες ελπίζοντας σε καλό μερδικό από τα συμβόλαια της "ειρήνης", και όλοι σπρώχνονταν μεταξύ τους για να πάρουν καλύτερη θέση...

Για το γερμανικό ιμπέριουμ ο "εθνικός ζωτικός χώρος", σε πρώτη φάση, εκτείνεται ανατολικά του - και όχι στα Βαλκάνια. Η γαλλική ξεπεσμένη αυτοκρατορία μαζεύει ψίχουλα όπου τα βρεί, και είναι διαρκώς στριμωγμένη ανάμεσα στον "αντιαμερικάνικο" милитарισμό της που την φέρνει σε "επαφές κορυφής" ακριβώς με το αμερικάνικο πεντάγωνο (έξω όμως από το NATO...), και στον "αντιγερμανικό" ευρωπαϊσμό της που την φέρνει να συζητάει το μέλλον μιας "καθαρά ευρωπαϊκής πολιτικής" με το καθεστώς του Βερολίνου....

Εν τούτοις αυτοί οι δύο "ευρωπαίοι γίγαντες" πρέπει να έχουν (ή να παριστάνουν πως έχουν) **κοινή στάση** - και πράγματι την έχουν, ως προς το βασικό: την **εκποίηση της εργατικής αξίας**, από τον ατλαντικό μέχρι τα ουράλια. **Αλλά πρόσφυγες άλλους, που κουβαλάνε κιόλας περισσότερα "εθνικά μίσση" που τους έκαναν τέτοιους παρά ρούχα, δεν χωράνε - δεν χωράνε άρα και μερικές από τις αιτίες που γεννάνε ευρωπαίους πρόσφυγες.** Αν ήταν στο χέρι τους να επιβάλουν ένα "ευρωπαϊκό ήθος" τα "εθνικά διαζύγια" στη Γιουγκοσλαβία (και όπου αλλού χρειαστεί...) θα ήταν της κοσμιότητας εκείνου ανάμεσα στους Τσέχους και τους Σλοβάκους.

Κατά συνέπεια την ανάγκη φιλότιμο ποιούντα τα κεντροευρωπαϊκά καθεστώτα σέρνονται μέσα στο τσου-

βάλι του NATO, ελπίζοντας, πριν τη διάλυσή του, να πετύχουν δυο τρία πράγματα: να επιτηρούν διακριτικά την αμερικάνικη παρουσία στα Βαλκάνια (και όπου αλλού εντός του ορίζοντα των συμφερόντων τους), να κρατήσουν τις "επαφές" τους (όλοι μαζί ή το καθένα για λογαριασμό του) με τις παλιές και τις καινούργιες βαλκανικές εξουσιαστικές ιεραρχίες, και να πλασσάρονται, όπου μπορούν, σαν *ειρηνοποιοί plus* - δηλαδή ανθρωπινότεροι των παντοδύναμων άλλα άξεστων αμερικάνων.

* Για την "μεγάλη (στρατιωτικά) δύναμη" Ρωσία οι ευκαιρίες έχουν να κάνουν με την ρευστότητα στη δυνατότητα να τις πιάνει απ' τα μαλλιά. Ένα όμως, τουλάχιστον, δεν πρόκειται να ξεφύγει από τα ρώσικα αφεντικά με τίποτα: στην καμμένη γη των Βαλκανίων (καμμένη είτε από φίλους όπως ο Μιλόσεβιτς είτε από εχθρούς όπως το NATO) οι **ειδικοί της καμμένης γης** δεν θα μπορούσαν να είναι καλύτεροι από τους βαρώνους της Μόσχας. Στο κάτω κάτω, μετά το '45, αυτά τα (κρατικά βαλκανικά) μαγαζιά αυτοί τα έφτιαξαν...

ΟΛΟΙ ΑΥΤΟΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ (ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΣΙΓΟΥΡΟΙ) ΝΙΚΗΤΕΣ της "νατοϊκής επέμβασης" στο Κόσσοβο. Όπως αύριο θα είναι αλλού. ΤΡΩΝΕ, ΠΙΝΟΥΝ ΚΑΙ ΣΚΟΤΩΝΟΥΝ. Αυτό έκαναν πάντα. Αυτό κάνουν και τώρα. Ποιός θα τους σταματήσει; Ο επιλεκτικός "αντιιμπεριαλισμός";

συνέχεια στη σελίδα 14

"λύση"

Τα αποτελέσματα : πρόσφυγες που βολοδέρνουν στους δρόμους και τα βουνά του Κοσσυφοπέδιου.

Όπως είχε την ευκαιρία να διαπιστώσει (τηλεοπτικά) η ελληνική κοινωνία, μετά την πολύ πιο επιτυχημένη δράση του NATO, οι πρόσφυγες είναι "αντιαισθητικοί" και δεν έχουν διάθεση για συναυλίες όπως οι σέρβοι αδελφοί...

Στρατός, στρατός, στρατός παντού: πάνω στην Πρίστινα το '92, δεξιά πάνω πάλι στην Πρίστινα μετά την σφαγή στο Ράστακ. Δεξιά κάτω: ένας οικισμός κατεστραμμένος - πλην όμως (δυστυχώς για τους έλληνες "ανθρωπιστές") όχι από τη νατοϊκή πλα-νητομπαταρία, αλλά από το σέρβικο πυροβολικό. Αν και υπάρχουν σίγουρα αρκετοί διατεθειμένοι να σκεφτούν πως οι Αλβανοί του Κοσσυφοπεδίου βάζουν μόνοι τους φωτιά στα σπίτια τους για να ενοχοποιήσουν τους Σέρβους....

Δυτικό προτεκτοράτο το Κοσσυφοπέδιο

Τίτλος της "καθημερινής" στις 3/2/99. Καθόλου προφητικός: τα βασικά έχουν λυθεί...

Σε άλλο άρθρο, μετάφραση από τους New York Times, μπορεί να διαβάσει κανείς: "Όσο κι αν δημοσιώς τον αποκαλούν το βασικό-τερο πρόβλημα των Βαλκανίων, είναι βέβαιο ότι η Ουάσιγκτον τον θεωρεί και μέρος της λύσης" σχολίασε πρόσφατα ένας Δυτικός διπλωμάτης. "Η Δύση χρειάζεται τον Μιλόσεβιτς προκειμένου να τακτοποιήσει το ζήτημα του Κοσσυφοπεδίου και ο Μιλόσεβιτς χρειάζεται την πίεση της Δύσης προκειμένου να το κάνει. Όλα τα υπόλοιπα είναι υποκρισία"..... Σέρβοι αξιωματούχοι και ανώτα-τοι διπλωμάτες θεωρούν ότι ο Μιλόσεβιτς θα φτάσει το ΝΑΤΟ στα άκρα πριν συμφωνήσει σε οποιαδήποτε πολιτική λύση για το Κοσσυφοπέδιο.... Γιατί όπως υποστηρίζει ο Αλέξα Ντζίλας, πολιτικός αναλυτής ο οποίος έχει γράψει μερικές από τις καλύτερες αναλύσεις για τον Μιλόσεβιτς: "οι εχθροί του είναι οι καλύτεροί του φίλοι ... επιβιώνει δημιουργώντας κρίσεις οι οποίες απαιτούν εθνική ομοψυχία... ενισχύεται κάθε φορά που οι Σέρβοι αισθάνονται ότι ο κόσμος είναι άδικος απέναντί τους, ...ενώ την ίδια στιγ-μή η Δύση τον βοηθάει...."

Αυτή είναι (μετά την ανθρωποθυσία χιλιάδων, εκατομμυρίων Βόσνιων, Κοσσοβάρων και Αλβανών εργατών) αυτή τη δεκαετία η μεγαλύτερη ήττα σ' αυτήν την περιοχή του κόσμου: το "πάντρεμα" του ρατσισμού, του εθνικισμού, και των τοπικών милитарισμών με τον επιλεκτικό "αντιϊμπεριαλισμό" - και στον αντίποδα η ανάδειξη του καννιβαλισμού της "αγοράς" και της εθελόδουλης ταξικής ειρήνης σαν των μόνων "επιθυμητών" πραγματικοτήτων για τον κόσμο. Πρόκειται για τη ήττα εκατομμυρίων μυαλών, καρδιών, σκέψεων και πράξεων.

Είναι ήττα που οι νατοϊκές βόμβες συσπειρώνουν γύρω από κάθε τοπικό δολοφόνο των βαλκανίων (και όχι μόνο στη Σερβία....) τους "λαούς" - γιατί αυτός είναι ο δεύτερος μεγάλος στόχος της ένοπλης σκηνοθεσίας που τόσο απλόχερα προβάλλεται.

Είναι ήττα η σιωπή και η αδράνεια απέναντι στις σέρβικες εθνικές εκκαθαρίσεις εναντίον των μουσουλμάνων εδώ και σχεδόν δέκα χρόνια· είναι ήττα η σιωπή και η αδράνεια απέναντι στην ελληνική αποικιοποίηση των βαλκανίων, είτε αυτή περνάει μέσα από τις εκτελέσεις μεταναστών είτε μέσα από τις επενδύσεις, είτε περνάει μέσα από την μισθωτή δουλειά είτε μέσα από την σεξουαλική εκμετάλλευση· είναι ήττα η σιωπή και η αδράνεια απέναντι στην εξόντωση των προλετάρων στην Αλβανία, στη Βουλγαρία, στην Τουρκία ή στην Ρουμανία· είναι ήττα το "αμερικάνικο όνειρο", το "ιταλικό όνειρο", το "γερμανικό όνειρο" ή το "ελληνικό όνειρο" που εγκαθίσταται σαν η μόνη παρηγοριά στο μυαλό εκατομμυρίων μεταναστών - φυγάδων· είναι ήττα το ότι χιλιάδες πόδια, κορμιά, χέρια, ταπεινώνονται προσπαθώντας να περάσουν κάποια σύνορα, "σύνορα που μένουν σταθερά" ή "σύνορα που αλλάζουν" - ενώ θα έπρεπε να καταστρέψουμε πια, τώρα, επείγοντως, κάθε σύνορο για τους δημιουργούς του κόσμου υψώνοντας ταυτόχρονα κάθε δυνατό εμπόδιο για τους σφετεριστές του.

Είναι ήττα να ζει κανείς την "πολιτική αναβίωση" της δεκαετίας του '70 ή του '80 - αφού φυσικά κατάπιε τις φόδες όλων των υπόλοιπων "αναβιώσεων"· είναι ήττα οι σάπιες σκέψεις που εύκολα γαρνίρουν την οικονομία του θεάματος δίκην "ενδιαφέροντος για τα θύματα..."· είναι ήττα η στράτευση στην ουρά οποιουδήποτε αφεντικού, μικρού ή μεγάλου εναντίον κάποιου άλλου προφάνως· είναι ήττα η μικρόψυχη φυγή προς τα πίσω, προς την σιγουριά και την ασφάλεια των πιο ανθρωποφάγων ιδεολογιών· είναι ήττα το ελεύθερο γήπεδο που έχει δοθεί σε κάθε είδους παπά· είναι ήττα η φτώχεια και η υποτίμηση όχι στις τσέπες αλλά στις καρδιές και στα μυαλά....

Αν υπάρχει κάτι σχετικό όχι με την "ειρήνη" των αφεντικών, όχι με την "ειρήνη" που οριστικοποιεί την απανθρωπιά της εκμετάλλευσης, αν υπάρχει κάτι σχετικό όχι με την "ειρήνη" που είναι η συνέχεια του πολέμου των αρχόντων με άλλα μέσα - αν, με δυο λόγια, υπάρχει οτιδήποτε που έχει σχέση με την ζωή, την αξιοπρέπεια και την ακεραιότητα κάθε άντρα και κάθε γυναίκας στα βαλκάνια, αυτό βρίσκεται στα χέρια τους. Στα χέρια μας. Κάθε ελάχιστη παραχώρηση "σωτηρίας" σε οποιονδήποτε άρχοντα είναι μια καινούργια δουλεία.

Στο δόλιο δίλημμα "με το ΝΑΤΟ ή με τους σερβοφασίστες" μία απάντηση, μία στάση, μία επιλογή έχουμε:

ΠΙΣΩ ΚΑΝΝΙΒΑΛΟΙ!

Ξέρουμε: είναι απάντηση "αδύναμη" και "μειοψηφική". Αλλά επιτέλους: είναι η μόνη έντιμη....

ΑΝ ΚΑΠΟΙΟΙ

ΠΛΑΝΗΤ

ΜΠΑΤΣΟΙ

ΨΙΛ

ΠΛΑΚΩΝΟΥΝ

ΜΕΡΙΚΟΥΣ

ΒΑΛΚΑΝ

ΦΑΣΙΣΤΕΣ

ΕΣΕΙΣ

ΜΕ ΠΟΙ

ΥΣ ΕΙΣΑΣΤΕ;

Ενώσω ο σαξονικός άξονας βομβαρδίζει τις "υποδομές" του Μιλόσεβιτς, αυτός καίει τα χωριά των Κοσσοβάρων. Το τέλειο θέαμα των ηγεμόνων μπροστά - και πίσω το τέλειο έγκλημα: η εθνική εκκαθάριση του Κοσσόβου. Όπως πριν στη Βοσνία, έτσι και τώρα χιλιάδες δολοφονημένοι, βασανισμένοι, κατεστραμμένοι.... Εκατομμύρια βαλκάνιοι προλετάριοι "φτιάχνονται" για να υποταχτούν πειθαρχημένα στις ζώνες της "αγοράς" σε φτηνοί εργάτες, ή στις ζώνες του "μαύρου κεφάλαιου" σε φτηνότεροι "παράνομοι"...

Μικρά και μεγάλα αφεντικά χρησιμοποιούν την πιο ωμή μέθοδο εξόντωσης και ελέγχου: την στρατηγική της (μεταξύ τους) έντασης. Όταν όλα θα έχουν τελειώσει, το ΝΑΤΟ θα έχει εγκατασταθεί σε διε-

θνής μπατσαρία στο Κόσσοβο για να συνεργάζεται και να κυβερνά με τις εθνικές συμμορίες... ο Μυτιληναίος θα κατέχει πάντα τα ορυχεία της Τρέπσκα... οι έλληνες θα κάνουν εμπόριο δούλων... τα τοπικά καθάρματα θα μοιράζουν τα κέρδη τους με τα πλανητικά...

Όταν όλα θα έχουν τελειώσει αυτοί κι αυτές που τους κλέβουν τη φωνή θα σωπαίνουν, αυτοί κι αυτές που τους κλέβουν τη ζωή θα πεθαίνουν, χτές στο Σεράγεβο, σήμερα στην Πρίστινα, αύριο αλλού... Αλλά ήδη τα ουρλιαχτά, η οργή, ο πόνος, η εκδίκηση διαβρώνουν τις ασφαλείς σας μητροπόλεις... Στοιχειώνουν τα ασφαλή σας διλήμματα...

Αργά ή γρήγορα θα αναγκαστείτε να απαντήσετε

ΕΣΕΙΣ ΠΟΙ Ι ΕΙΣΑΣΤΕ;

Αφίσσα που τοιχοκολλήθηκε στις αρχές Απριλίου σε διάφορες περιοχές της Αθήνας. Το πόσο γρήγορα "εξαφανίστηκε" κάτω από διάφορες αφίσσες "πατριωτικής - αντιαμερικάνικης" λογικής δείχνει ότι πολλοί έχουν αποφασίσει "με ποιούς είναι", και σίγουρα "ποιοί είναι". Είναι οι μικροδολοφόνοι που ενοχλούνται από τους αρχιεγκληματίες, αλλά προσέχουν επίσης να υπάρχει σταθερή τροφοδοσία (της εθνικής ή της ατομικής τους "ανάπτυξης") με αίμα. Ενοχλήθηκε ποτέ κανένας "ειρηνιστής" από τις δολοφονίες δεκάδων μεταναστών στην Ελλάδα; Όχι - αυτοί είναι εργάτες.....

Όλα τα στοιχεία που αναφέρονται σ' αυτό ο Ιβσέλιδο είναι από ελληνικές εφημερίδες, την Μοντ Ντιπλοματίκ και το Κέντρο Πληροφόρησης για το Κοσσυφοπέδιο (Qendra p'r Informim e Kosov's) στην Πρίστινα.

αύριο

Η φωτογραφία αυτή κέρδισε το πρώτο βραβείο σε παγκόσμιο διαγωνισμό δημοσιογραφικής φωτογραφίας - είναι από το Κόσσοβο. Αν μη τι άλλο η "ανθρωπιστική τραγωδία" των προσφύγων δίνει υλικό για την πολιτισμένη τέχνη....